

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 7.4.2008
KOM(2008) 186 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

om rapporten om *Northern Ireland Task Force* (NITF)

{SEK(2008)447}

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA- PARLAMENTET

om rapporten om *Northern Ireland Task Force* (NITF)

1. Indledning

Konsolidering af fred i Nordirland er først og fremmest et spørgsmål for befolkningen i regionen. Men der er naturligvis også en vigtig europæisk dimension i betragtning af, at befolkningen i Nordirland er borgere i et EU, der bygger på principperne for fred, stabilitet og velstand. Dette er grunden til, at Kommissionen især var glad for at blive opfordret til at støtte fredsprocessen i Nordirland, navnlig ved at hjælpe regionen i dens bestræbelser på at forbedre dens økonomiske konkurrenceevne og skabe varig beskæftigelse for sit folk. Kommissionen er især tilfreds med den prioritet, der nu af den politiske ledelse er knyttet til den økonomiske udvikling i Nordirland.

Et afgørende øjeblik i fredsprocessen var genetableringen af en decentral administration i Nordirland i maj 2007 baseret på en deling af magten mellem samfund, der har været dybt splittet i de seneste årtier. Denne historiske begivenhed betyder, at Nordirland har potentiale til at blive et eksempel på, hvordan dyb politisk splittelse permanent kan overvindes, og hvordan et mere åbent, tolerant og demokratisk samfund kan skabes selv under de mest vanskelige forhold. Det var også i maj 2007, at Kommissionens formand, José Manuel Barroso, i løbet af et besøg i Nordirland bekendtgjorde sin beslutning om, under ledelse af kommissær Danuta Hübner, at etablere en taskforce i Kommissionen med henblik på at støtte fredsprocessen, med særlig vægt på, hvordan man kan skabe mere vækst og beskæftigelse i tråd med EU's overordnede Lissabon-strategi¹. Denne taskforce (NITF) udgør i realiteten et nyt og tættere partnerskab mellem Nordirland og Kommissionens tjenester, eftersom regionens lange periode som største modtager af EU-regionalstøtte er under gradvis udfasning, og hvor regionen i stigende grad vil bygge på sine egne ressourcer.

I bilaget til denne meddelelse findes en rapport om resultaterne af arbejdet i NITF. Alt i alt bekræfter rapporten, at Nordirland, som er på vej ud af en langvarig periode med konflikt, står over for mange udfordringer af socioøkonomisk karakter. Selv om mange af de overordnede økonomiske indikatorer, for eksempel i forbindelse med arbejdsløshed eller BNP pr. indbygger, i dag tager sig meget positivt ud i sammenligning med gennemsnittene for EU, bærer regionen præg af perioden med konflikt: høj afhængighed af den offentlige sektor, manglende risikovillighed, en lav grad af iværksætterånd, internationale investorerers negative billede af regionen og den omstændighed, at en stor del af befolkningen er ikke involveret i den økonomiske aktivitet. Samtidig giver den stabilitet, som nu er nået, mulighed for en gradvis ændring i de økonomiske resultater. Det er på denne baggrund, at NITF har undersøgt, hvordan regionen kan blive mere involveret i EU's politikker for at hjælpe med at flytte økonomi op i værdikæden og at komme ind på en topplacering blandt innovative regioner. Som beskrevet nedenfor er en række initiativer, parallelt med det analytiske arbejde, allerede i gang.

2. Kommissariatet for *Northern Ireland Task Force* (NITF).

¹ http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/integrated_guidelines_en.pdf

Det specifikke kommissorium for NITF er at støtte bestræbelser i Nordirland på at forbedre konkurrenceevnen og skabe varig beskæftigelse og i denne forbindelse trække på de af Kommissionens tjenestegrene, der i størst omfang beskæftiger sig med emnerne konkurrenceevne og bæredygtig beskæftigelse². Der lægges særlig vægt på at mindske afhængigheden af den offentlige sektor og på at skabe en mere dynamisk privat sektor. Ved at tage denne opgave op, og gennem udarbejdelsen af denne rapport symboliserer NITF et nyt partnerskab mellem administrationen i regionen og Kommissionen samt et forsøg på at stimulere en kvalitativ ændring i regionens fremtid. I praksis har NITF:

- på baggrund af en undersøgelse af regionens socioøkonomiske profil iværksat en detaljeret status over Nordirlands resultater i forskellige EU-politikker, især i forhold til den foregående programperiode, 2000-2006, hvor nødvendigt set i en sammenlignende sammenhæng med andre dele af EU,
- på grundlag af denne statusopgørelse formuleret forslag til og anbefalinger om, hvordan forvaltningen, den private sektor, universiteter og forskningsinstitutter og andre økonomiske aktører kan bidrage til og drage større fordel af Europa.

De nordiske myndigheder er blevet hørt i hele perioden siden NITF blev etableret, også i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport. Myndighederne i Republikken Irland har været tæt tilknyttet. Centrale aktører i Nordirland er også blevet hørt, herunder de lokale medlemmer af Europa-Parlamentet, den frivillige sektor og arbejdsmarkedets parter.

3. Nordirland inden for rammerne af EU's politik

I de specifikke politiske områder, der gennemgås i detaljer i rapporten, er det en generel konklusion, at Nordirland, selv om regionen tilsyneladende er mindre involveret i EU's politikker end resten af Det Forenede Kongerige og Irland, har en prisværdig *track record* i almindelighed. Først og fremmest har regionen været i stand til at tiltrække betydelig finansiel støtte til investeringer i henhold til EU's samhørighedspolitik. Der har i mange år været ydet finansiel støtte fra EU til Nordirland som en af de prioriterede mål 1-regioner. I perioden 2000-2006 har de seks programmer (herunder programmerne "opbygning af bæredygtig velstand" og Peace II-programmet) modtaget EU-støtte på omkring 2,2 mia. EUR, hvortil skal tilføjes EU's bidrag til Den Internationale Fond for Irland. Et af de nyskabende elementer i EU's samhørighedspolitik i Nordirland har været Peace-programmet, først etableret i 1995, og specifikt rettet mod støtte til fælles projekter af socioøkonomisk karakter med henblik på at bistå fred og forsoning mellem de to samfund. For den nuværende programperiode, 2007-2013, har Nordirland 6 programmer kørende med et finansielt bidrag på 1,1 mia. EUR, herunder en fortsættelse af Peace-programmet. Gennem programmerne har EU været i stand til og vil fortsætte med at bidrage til forbedring af livskvaliteten for befolkningen.

Regionen har også været aktiv i andre EU-politikområder, som nærmere beskrevet i bilaget. Til orientering kan visse vigtige resultater fremhæves. Inden for erhvervs politik har Nordirland været aktiv i at støtte virksomheder og innovation gennem sit INVEST-NI agentur, Euro Info- og *Innovation Relay*-centre. Belfasts *Innovation Relay Center* betragtes som et blandt de fem bedste i det EU-dækkende net, målt i forhold til fremme af tværnational overførsel af teknologi, hvor centret med kun et lille team fungerede som mægler for otteogtyve sådanne overførselsoperationer.

² Generaldirektoraterne AGRI, EAC, EMPL, ENTR, ENV, FISH, RTD, TREN og SG sammen med Den Europæiske Investeringsbank.

Inden for forskningspolitik var Nordirland under det sjette rammeprogram (2000-2006) i stand til at deltage sammen med 161 partnere i 146 forskningskontrakter, der blev støttet med 33,4 mio. EUR fra EU-budgettet. Inden for miljø kan blandt succeshistorierne nævnes handlingsplanen for at reducere nitrat, og, i samarbejde med Irland, den forebyggende indsats inden for ulovlig eksport af affald.

På området for beskæftigelse og lige muligheder deltager medlemmer af regionens ligestillingsmyndighed, i betragtning af de unikke erfaringer i Nordirland, i den styregruppe, der kontrollerer Kommissionens undersøgelse af flere former for diskrimination, mens ngo'er fra regionen deltager aktivt i anti-diskriminationsnetværk.

Samtidig skal regionen, i et fremadrettet perspektiv, gøre mere for at afhjælpe svagheder af socioøkonomisk karakter, og her er et dybere engagement med EU's politikker og med de tjenestegrene i Kommissionen, der er repræsenteret i NITF, en kilde til støtte. Især er økonomisk velstand i dag, i Nordirland som andre steder, ikke længere baseret på den form for regional specialisering, der gjorde Nordirland til en af de mest dynamiske regioner i global sammenhæng i slutningen af det nittende og begyndelsen af det tyvende århundrede. Denne klassiske *stedsøkonomi* er blevet fortrængt af en økonomi baseret på *strømme* af arbejdskraft, kapital, ideer og viden, således at deltagelse i nationale, europæiske og globale netværk mere end nogensinde før er blevet vigtig for den økonomiske konkurrenceevne.

I forbindelse med forøgelse af konkurrenceevnen er dynamisering af den private sektor og tilskyndelse til dannelse og udvikling af nye virksomheder en central udfordring. Selvom der er sket mange fremskridt på dette område i Nordirland, er det opfattelsen, at der kunne gøres mere for ikke kun at støtte nystartede virksomheder, men også at hjælpe med at opretholde konkurrencedygtige virksomheder over tid.

En del af indsatsen i denne forbindelse vedrører udviklingen af tættere forbindelser mellem erhvervslivet og de vigtigste kilder til innovation: universiteter, forskningsinstitutter og andre kilder til viden og forskning, ikke bare i regionen, men i en bredere europæisk sammenhæng. Hertil kommer, at stigende konkurrenceevne fundamentalt afhænger af kvalificerede menneskelige ressourcer, herunder udvikling af sproglige og andre færdigheder, der er nødvendige for at uddybe forbindelserne med resten af Europa og resten af verden. Mens uddannelsesmæssige standarder i Nordirland er høje, er der fortsat bekymring for den uddannelsesniveaumæssige kløft mellem dem, der har lave eller ringe kvalifikationer, og de højtuddannede. I forbindelse med bestræbelserne på at styrke den videnbaserede økonomi i Nordirland er det klart vigtigt at udnytte det menneskelige potentiale i regionen til fulde. I denne forbindelse er det nødvendigt at involvere en større andel af befolkningen i den økonomiske aktivitet, bl.a. ved at hæve og opklassificere det faglige niveau samt ved at fremme risikovillighed og iværksætterånd og derved skabe nye små virksomheder eller selvstændige. Sammen med de igangværende bestræbelser på at øge de inaktive og marginaliserede gruppers deltagelse i arbejdsstyrken vil dette også forbedre situationen i Nordirland med hensyn til social integration og bidrage til kampen mod fattigdom.

Der er også behov for en indsats på mere traditionelle områder. Blandt dem, der er blevet fremhævet, er behovet for at fortsætte processen med modernisering af den agroindustrielle sektor, der fortsat er en vigtig aktivitet for regionens fremtid. Desuden er der tradition for, at ressourcer til investeringer i visse infrastrukturer har været lavere, end det ellers ville have været tilfældet. Dette omfatter infrastruktur til transport og miljøinfrastruktur i lyset af stigende bekymring over nedgangen i den traditionelt høje vandkvalitet, hvor der er behov i forbindelse med vand- og affaldshåndtering og investering i økoinnovation og miljøforskning.

4. Arbejdet i *Northern Ireland Task Force*, maj 2007 – marts 2008

Som anført ovenfor har NITF, sideløbende med sit analytiske arbejde, siden maj 2007 samarbejdet tæt med myndighederne i Nordirland i gennemførelsen af dagsordenen for vækst og beskæftigelse. Indledningsvis lagde Kommissionen særlig vægt på at opnå hurtige beslutninger om den nye generation af socioøkonomiske udviklingsprogrammer for 2007-2013:

- Ved udgangen af 2007 var fem ud af seks programmer blevet vedtaget: Peace III, konkurrenceevne- og beskæftigelsesprogrammet, Den Europæiske Socialfonds program for Nordirland, det territoriale samarbejdsprogram med det vestlige Skotland og Irland og programmet for udvikling af landdistrikterne. Beslutningen om fiskeriprogrammet, som er organiseret på nationalt plan for hele Det Forenede Kongerige, forventes at blive truffet i de kommende måneder, forudsat at programmet forelægges i henhold til den aftalte tidsplan.
- Den samlede bevilling fra EU for de seks programmer er over 1 mia. EUR. De beslutninger, der er truffet om programmerne, har banet vej for udbetaling af forskud i 2007 på 42 mio. EUR, som vil hjælpe regionen til at kickstarte den nye runde af investeringer.
- Mest opmuntrende er, at det nye konkurrenceevne- og beskæftigelsesprogram under EFRU, som er det største af de seks, med en finansiel støtte på 473 mio. EUR fra EU, sammen med programmet under Socialfonden med en EU-støtte på 165 mio. EUR, er blevet fast etableret inden for rammerne af Lissabon-dagsordenen i den forstand, at mere end 85 % af midlerne er øremærket til investeringer, der er direkte målrettet mod forbedring af konkurrenceevnen. Kommissionen ser frem til gennemførelsen af disse vigtige europæiske programmer med udsigt til, at Nordirland bliver et eksempel på bedste praksis i EU ved at bruge EU's regionalpolitik til reelt at gennemføre dagsordenen for vækst og beskæftigelse.
- I et forsøg på at øge omfanget af ressourcer til rådighed til investeringer har Kommissionen opfordret myndighederne til at undersøge mulighederne for lån baseret på finansiel støtte gennem Jeremie- og Jessica- initiativerne for hhv. SMV- og byudvikling. Der er allerede taget kontakt til Den Europæiske Investeringsbank (Jessica) og Den Europæiske Investeringsfond (Jeremie) for at undersøge mulighederne.
- Hertil kommer, at NITF i lyset af den store industrielle lukning (Seagate-fabrikken), gjorde myndighederne opmærksomme på den nye Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen, som hvis de nødvendige kriterier er opfyldt, kan bidrage til at finansiere omkostningerne til omskoling osv.

NITF har endvidere arbejdet tæt sammen med den nordirske administration i et forsøg på at integrere regionen mere solidt i EU's netværk:

- **Netværkssamarbejde med Kommissionen.** Kontakter med Kommissionens tjenestegrene er blevet fastlagt på et mere systematisk grundlag, og som følge heraf er kendskabet i Nordirland til de forskellige muligheder i EU's politikker og til, hvordan man konkurrerer om støtte på forskellige områder, forbedret. En række tiltag er under overvejelse eller er allerede iværksat i denne forbindelse:

- Et tidligt eksempel var udbuddet under EU's **transeuropæiske transportnetpolitik** (TEN), hvor regionen i fortiden havde givet udtryk for relativt begrænset interesse. Ved at afgive bud inden for rammerne af det britiske forslag til TEN-transportprogrammet, 2007-2013, sikrede regionen støtte til et vejprojekt med et EU-tilskud på 10,64 mio. EUR. Støttesatsen vil blive den højeste i Storbritannien på 16 % af de samlede omkostninger i forhold til 5 % for andre britiske vejstrækninger.
- Inden for den **videnbaserede økonomi** udgør mulighederne i det **syvende rammeprogram** for universiteter, forskningscentre og den private sektor en særlig prioritet for regionen. Kommissionen støtter myndighederne i Nordirland i henhold til princippet om at koncentrere deltagelse i indkaldelser af forslag på områder, hvor regionen har særlige styrker: luftfart, nanoteknologi, informationssamfundet, fødevarekvalitet og tjenesteydelser. På området for små virksomheder er de muligheder, som tilbydes virksomheder under **programmet for konkurrenceevne og innovation** blevet fremhævet, især under **økoinnovationsinitiativet** og inden for **finansieringsteknik**. Sideløbende hermed, og i lyset af den vigtige dimension, som menneskelige ressourcer udgør for udviklingen af den videnbaserede økonomi, er der sat fokus på en øget deltagelse af Nordirland i de forskellige undervisnings-, uddannelses- og ungdomsrelaterede EU-initiativer. Tidligere erfaringer tyder på, at der kunne gøres mere for at forberede nordirske studerende til deltagelse i **Erasmus**-programmet, som giver mulighed for studerende fra regionen til at udvikle sproglige og andre færdigheder gennem studier i institutioner i andre EU-medlemsstater.
- Inden for **miljø og energi** har kontakter med Kommissionen afsløret potentiel interesse i EU's transport- og energiprogrammer (*Concerto*, *Intelligent Energy*, *Civitas*), som kunne bidrage til at styrke de vigtige skridt, der allerede er truffet af regionen inden for vedvarende energi og energieffektivitet, mens der er yderligere muligheder for deltagelse inden for rammerne af strategien for bæredygtig udvikling gennem projekter, der støttes finansielt under **Life +**.
- Andre igangværende aktioner omfatter et *peer learning*-seminar om EU's **beskæftigelses- og socialpolitik**, der er planlagt til april 2008. Forberedende arbejde til en konference om bekæmpelse af diskrimination, der vil finde sted i Belfast i begyndelsen af juni 2008, er også langt fremme.
- Herudover er fremme af kvalitetsfødevarer ved hjælp af geografiske betegnelser blevet identificeret som et prioriteret område under den for Nordirland vigtige landbrugspolitik. Derfor er der blevet udarbejdet ansøgninger om **ordninger for kvalitetsfødevarer**, og deres indgivelse til Kommissionen er nært forestående.
- **EU-finansierede netværksprogrammer.** Nordirlands opmærksomhed er blevet henledt på mulighederne for deltagelse i **EU-netværksprogrammer**. Især har regionen udtrykt interesse i at tage den ledende rolle i et netværk, som støttes under *Regioner for økonomisk forandring*-initiativet, som er medfinansieret af Den Europæiske Fond for Regional Udvikling. Det er første gang, Nordirland har foreslået sig selv som førende aktør, hvilket afspejler det faktum, at Nordirland har stigende tillid til egne evner i en EU-sammenhæng.

- **Udveksle erfaringer med andre regioner.** Nordirland er blevet tilskyndet til at dele sine specifikke - og på mange måder unikke - erfaringer inden for konfliktløsning med andre regioner. I denne forbindelse blev et første skridt taget med organisationen i oktober 2007 af en særlig workshop i forbindelse med den årlige regionale begivenhed, kaldet *Open Days*, i Bruxelles om temaet for *Peace*-erfaringer i Nordirland i sammenligning med erfaringer i Cypern og det vestlige Balkan. Som taget op igen nedenfor er der i Nordirland stor interesse for at udvikle dette aktivitetsområde hen mod en form for **europæisk institutionel facilitet til konfliktløsning**.
- **Forene kræfterne med andre regioner.** Som led i sin integration i de mindre formelle netværk, der kendetegner EU's økonomi, er Nordirland af NITF blevet opmuntret til at engagere sig og udveksle erfaringer med andre regioner på eget initiativ. For at indlede processen har NITF organiseret kontakt med den vellykkede Helsinki-innovationsstrategi.

5. Nordirland og *Northern Ireland Task Force*: vejen frem

Som et resultat af arbejdet i NITF er, som anført ovenfor, en række vigtige emner blevet identificeret til opfølgning for regionen. Kommissionen foreslår at videreføre NITF for at ledsage regionen i dette arbejde, og til at overvåge fremskridt. Som led i bestræbelserne på at sikre NITF's succes er der planlagt udveksling af embedsmænd, herunder i korte perioder. *Northern Ireland Office* i Bruxelles vil også have en vigtig rolle at spille i denne henseende.

NITF vil også fortsat søge at øge bevidstheden i Nordirland om nye EU-programmer, -arrangementer og -fora, der kunne være af interesse for regionen.

NITF vil også støtte regionen i sit erklærede mål om at blive mere inddraget i udformningen af EU's politikker. Dette indebærer en ændring af perspektiv og rolle, fra status som en region, der modtager økonomisk støtte fra EU, til aktør i udviklingen af EU's politiske dagsorden. Succes på dette område vil afhænge af den nationale kontekst, under hvilken høring om EU's politik er organiseret, selv om NITF her kan hjælpe ved at sikre, at myndigheder og andre aktører er fuldt informerede, for eksempel ved hjælp af Kommissionens kontor i Belfast.

Endelig har de nordirske myndigheder, som anført ovenfor, udtrykt en interesse i at fremme udviklingen af en facilitet, der kan levere forskning og rådgivning i forbindelse med temaet for konfliktløsning. Rollen for en sådan facilitet, dens tilrettelæggelse og finansieringskilder er under overvejelse i Nordirland, under hensyn til den omstændighed, at der allerede findes eksisterende initiativer i denne retning inden for selve regionen og i Irland. Kommissionen har erkendt de potentielt værdifulde bidrag, som erfaringerne fra den nordirske fredsproces kunne gøre i konfliktforebyggelse, konfliktløsning og fredsopbygning i andre dele af verden, og har reageret positivt på en anmodning fra myndighederne til sammen at undersøge vejen fremad. For eksempel vil Kommissionen inden for rammerne af den igangværende politiske dialog mellem EU og tredjelande, og de regler, der styrer de nuværende støtteprogrammer samt i specifik sammenhæng med dialogen med lande som Kina, Rusland og Brasilien om regionalpolitik, henlede opmærksomheden på *Peace*-programmernes særlige bidrag til social og økonomisk udvikling. Det kan forudses, at dette ville give anledning til samarbejde med tredjelande specifikt om freds- og forsoningssspørgsmål, som fremmes under *Peace*-programmerne, og som vil kunne drage nytte af den ekspertise, der er indsamlet i Nordirland.